

Integreeritud tegevus teemal “Varesemoori reis lõunasse.”

Rühm: Täpikesed

Laste vanus: 4-5 a.

Läbiviija: Pille Kull

Läbi viimise aeg: 2011-01-25

Tallinna Suitsupääsupesa Lasteaed

Eesmärgid:

- Laps saab hakkama nädalasõna häälimisega,
- Laps oskab leida sõnu nädalasõna algustähtedega.
- Laps oskab kirjeldada aastaaeg talve.
- Laps saab hakkama mõne paigalinnu nimetamisega.
- Laps saab hakkama mõistatuse mõistatamisega.
- Laps tunneb matemaatilisi kujundeid (ring, kolmnurk, nelinurk).
- Laps saab hakkama medaljoni kaunistamisega.

Vahendid: pildimaterjal jutustuse illustreerimiseks, ristsõna vahendid, seemned, pva liim, medaljonide alused.

Tegevuse käik

Enne, kui hakkan teile üht õpetlikku lugu jutustama, tahan ma teile anda mõistatada mitu ülesannet. Kui te mõistatused ära lahendate, siis saate teada, kellest meil täna juttu tuleb.

Mõistatama hakkame selle põneva asja (ristsõna tabel) abil. Kes oskab öelda, mis asi see on?

Nendesse punastesse ringidesse tulevad tähed ja siis saame neist kokku selle saladusliku sõna. Mina hakkan siia tähti laduma, teie hakkate häälima.

- LAPS
- ISSI
- NALI

Nimeta sõnu, mis algavad samuti I, L, N tähega. Kõige lõppu panen tähe, mis meenutab patja (D). Mis täht see on? Häälime sõna.

Aga mõistatused ei ole veel lõppenud. Kohe saate teada ka linnu nime, kellest juttu tuleb, Vanamees istub aia otsas, hall kuub seljas (vares).

Tallinna Suitsupääsupesa Lasteaed

Tõesti, täna tuleb juttu varesemoorist, kes tahtis reisima minna.

Virgutusmoment

Aga enne mängime üht toredat mängu. Mina nimetan liiklemisvahendi, teie näitate, kuidas see liigub ja millist häält teeb (lennuk, auto, jalgratas, rong). Sõna rong ajal loen ma kolmeni, teie aga teete kõik koos pika rongi. Seda tuleb teha väga ruttu.

Kohe kuulete, kuidas reisis lõunasse varesemoor Varje.

Jutustuse “Varesemoori reis lõunasse” kuulamine (lapsed kirjeldavad jutustuse lõpus talve).

Nimeta lindude nimed, kes ei rända lõunasse.

Kuidas nimetatakse linde, kes sügisel rändavad kaugetesse maadesse ja kevadel tulevad jälle tagasi?

Miks varesemoor lendas lõunasse?

Selle loo lõpuks võiks öelda, kaugel on tore, kodus aga veel parem.

Aga varesemoor tõi kaasa hulga kingitusi, mõned neist meile. Tõi seemnekesi maitsmiseks meile, meisterdamisekski üht teist põnevat ja ta ei unustanud ära ka sõpru, kes vajavad hoolt. Kes need küll olla võiks?

Virgutusmoment

Käes on meisterdamise aeg. Näitame teistelegi seda (ergutamiseks kellamäng).

Klepetöö

Minu käes on erinevad medaljoni kujutised.

Nimeta kujutise nimetus (ring, kolmnurk, nelinurk).

Kuidas sa tead, et ring on ring?

Kuidas sa tunned ära kolmnurga?

Minu kolmnurga taga on number. Mis number see on? Miks on sellel kujutisel number kolm?

Mis kujuga on see medaljon? Missuguse numbri võiksime siia asetada (õpetaja pakub erinevaid variante).

Olen teinud jäljed medaljonile, kaunistage erinevate seemnetega medaljoni kõik triibud. Kui seemned on asetatud, siis võite lisada ka pärlikesi, et oleks toredam. Liimi tuleb panna rohkesti, et seemned kinni jääks.

Kes on medaljoni valmis teinud, saab tulla maitsma varesemoori toodud päevalilleseemneid.

Tallinna Suitsupääsupesa Lasteaed

VARESEMOORI SUUR REIS

(Heljo Mänd "Varesemoori suur reis" ainetel)

Varesemoori Varje pesa asus suure kolmeharulise kase ladvas. Tema naabruses elas tihane Tiiu ja harakas Hanna Liina Stiina. Haraka emand on kangesti edev ja nii ka selline uhke nimi. Äsja oli sinna kanti asunud uut kodu talveks rajama leevike Leelo.

Ühel hommikul kraaksatas varesemoor Varje üle metsavaikuse: "Kraaks, minu pesapuul hakkavad lehed juba maha langema! Kured kah juba parves! Suur sügis käes, kaugel see talvigi enam.. Peaks ka õige lõunamaale kosuma minema. Kõik lähevad, kaua minagi siin külmetan? Saaks veel vanas eas ära näha need puhkekodud või uhked kodud. Seal olla äge elamine, et päev läbi kantakse ette paremaid palu ja võetakse ära luuvalu."

"Sa hakkad kohe riimis rääkima," muigas varesemoori jutu peale Leelo Leevike. Et varesemoor nii kõvast kraaksatanud, asusid tema juttu kuulatama teisedki tema naabrid.

"Ma räägin teile tõsiselt ja ei tee mitte nalja! Ei tea, mis lusti siin kase otsas konutada, lõunamaa on puha palmipuid täis! Ja iga palmi otsas kümme kakaduud, kes ajavad niisugust naljajuttu, et kõhud kõveras."

Teised linnukesed vangutasid päid ja kehtasid õlgu varesemoori jutu peale, vaielda aga ei juletud keegi temaga, sest keegi ei olnud ju lõunamaal käinud. Ainult leevike Leelo julges varesemoor Varje jutus kahelda, sest oli temagi juba üsna eakas ja teadis sellest ilmaelust üht teist rohkem. "Lõunamaa võib ju ilu täis olla, aga eks seal ole omad ohud. Ja nägemine sul ka juba vilets, kas sa seda ilu enam nii hästi näedki" muretses leevike,

Ega moor tahtnudki üksi minna, sest ikka võõras maa ja võõrad kombes. Küllap ta kellegi ikka kaasa kaupleb.

Järgmisel hommikul läks varesemoor kõigepealt harakas Hanna Liina Stiina juurde uut kleiti tellima. Küll oli seda kädistamist ja kraaksumist, nii, et uue kostüümi möödud said alles õhuks võetud. Teisel päeval arutati moodi, kolmandal päeval oli nõel kadunud, neljandal päeval katkes niit ja nii möödus kaks nädalat, enne kui kleit sai valmis.

Kõik need päevad oli varesemoori Varjel kiire. Käis kingapoes kõpskingi ostmas, kübarasalongis kübarat valimas ja hankis lisaks veel kaks suurt reisikohvrit.

Tarvis oli nüüd kiiresti veel reisikaaslane leida. Oli tihasele varblane Klutt linnast külla tulnud. Lobisesid seal ilmast ja linnaelust. Varesemoor mõtles "jah, tema ongi mulle paras reisikaaslane. Ikkagi suurest linnast Tallinnast ja teab kindlasti reisimisest kõige enam." "Hei varblase isand, äkki sooviksid koos minuga tulla ühele vapustavale reisile" hõikas varesemoor meelitavalt, "saab peenes seltskonnas olla ja päikese käes peesitada. Toitu saab seal igal ajal, nokk vaid ainult lahi aja."

"Näe, jälle hakkab luuletama," muigas leevike.

"Oh ei tule mina kuhugi," vastas varblane. "Pikki maid ei lenda ma ja minu puhkekodu on siin metsas. Kui lapsed linnas on veidigi saiapuru pudistanud õuele, jaksan siia teile külla lennata ja olen ütlemata rahul selle metsavaikusega."

Tallinna Suitsupääsupesa Lasteaed

Mooril kadus lennulist ära. Kuidas sa lähed, kui kõrval kedagi nupukamat ei olnud. Lendamata aga ei kõlvanud ka enam jätta, ettevalmistused tehtud ja mets kõik juttu täis – varesemoor läheb lõunasse. Tõmbaski moor jalga uued kollased kõpskingad, pani kübara pähe, võttis reisikohvrid ja läks sookurgede jutule, kes kogunesid soo servale, et alustada pikka reisi lõunasse. “Ma tahan ka lõunamaale minna.” ütles varesemoor ja, “ja tulin kuulama, ehk saaks teiega koos lennata.”

Sookured seisid aga ühel jalal edasi ega vastanud midagi. Varesemoor teadis, et nad on pikaldased linnud ja vajavad mõtlemiseks aega.

Lõpuks ütles nende juht: “Hea küll. Me võtame sind kaasa, kuid sa ei tohi meie kolmnurka segamini ajada.” “Ei aja,” lubas varesemoor ja asus nende sappa. Kured lendasid kruuksudes, varesemoor aga kraaksudes nende taga. Kui nad lendasid üle metsa, kraaksatas varesemoor alla: “Kraaks, ma siis nüüd lähen, võib olla ma ei tulegi enam tagasi!” Sõbrad lehvitasid ja lootsid, et ehk tuleb nende sõbrake ühel päeval ikka tagasi. Alguses oli tee moorile tuttav. Tuttavad põllud, metsad ja veesilmakesed. Ta imetles neid hellalt ja jättis mõttes hüvasti.

“Ära jää maha!” karjus juhtkurg. Varesemoor ehmatas end virgeks. Sookured olid suured linnud ja lendasid kiirelt, varesemooril andis tiibadega tihedalt laperdada, et neil kannul püsida.

Ometi küsis varesemoor natukese aja pärast: “Mis suitsune koht see on, kust me üle lendame?”

“Linn,” vastas sookurg.

“Aga praegu?” küsis varesemoor mõne aja pärast jälle.

“Mägi,” vastas viimane sookurg.

“Aga mis seal eemal sinetab?” uudishimutses varesemoor jälle.

Jää ometi vait,” kruuksus sookurg. Kui sa nii palju lobised, siis väsid ära.” Varesemoor solvus. Polnud ta nii vilets ühtigi, kui nad arvasid. Aga olgu! Ta võib ka vait olla, tal endal silmad peas, et näha. Nad lendasid ja aina lendasi. Nüüd juba pilvede kohal. Kõik ilm oli hall ja udune. Pane silmad kinni või hoia lahti, ikka oli samasugune. Moor hakkas tüdinema ja väsima.

“Kas me jõuame varsti lõunamaale?” kraaksatas ta.

“Läheb veel aega,” vastas viimane sookurg. “Aga kui sa tahad, võid ka siia talvitama jääda. Me oleme praegu Musta mere ääres ja see on sinu jaoks päris soe paik.”

Mooril oli jõud otsas ja ta otsustas alla laskuda. Pealegi oli siin udu kadunud ja paistis päike. Mine tea, kas eespool üldse paremaks muutub.

“Head aega ja aitäh!” kraaksus ta.

“Head aega!” kruuksusid kured vastu.

Varesemoor laskus Musta mere kaldale, et jõudu koguda. Päike oli soe ja mõnus oli kivi peal lösutada. Eemal ujusid mööda väärrikalt pardid, kellel uhked valged sabasuled.

“Oleksin pidanud harakas Hanna Liina Stiinal laskma endale ka niisugused triibud külgedele panna,” kahetses varesemoor, siis oleksin moekam välja näinud.”

Pardid ujusid aga aina edasi, pead uhkelt püsti ja ei teinud varesemoorist väljagi.

“Pole mul teie tutvust tarviski, “

samal hetkel tormas varesemoori poole suur laine. Moor krahmas viimasel hetkel oma kohvri ja lendas suure ähmiga tükk maad kaugemale ühe võõramaa puu latva.

“Hoo-oh,” hingeldas ta, “oli see alles märul.” Ta süda sai merepeale pahaseks. “Hei, mis must meri sa sihuke oled, kui pole musta värvi. Mida rohkem end vahule ajad, seda rohkem valgemaks lähed, va hapupiim selline! Vaat kus meil Eestis on meri, sini-sinine ja lainetab tasakesi,”

Lõpuks jäi varesemoor vait ja mõtles, et mis sa selle tobedaga ikka räägid. Ei saanud ka Mustast merest tema sõber. Varesemoorist paar oksa allpool istus võõras imeilus kirjude sulgedega pisike linnuke.

Varesemoor alustas juttu: “Vabandage, kas te võite öelda, mis ilus puu see on, millel me praegi istume?”

“Küpress,” vastas väikene linnukene.

Tallinna Suitsupääsupesa Lasteaed

“Ahah,” ütles varesemoor, “ma pidasin aru jah natukene, et mis puu see õige on. On kõrge nagu meie kuusk, aga näeb välja nagu meie kadakas.”

“Vabandage, et ma edasi pärin aga ega te ei oska öelda, kus need vareste puhkekodud on?”

“Ah puhata? Te võite puhata siin samas. See on vaba puu.” Vastas Musta mere linnuke.

“Ei, ei, te saite minust valesti aru. Ma mõtlesin niisugust puhkekodu, kus on ilusad pesad ehitatud ja kuhu toit kätte tuuakse.”

“Te ajate midagi segi. Lindude jaoks ei ole niisugust puhkekodu. N siin küll, aga need on ikka inimeste jaoks ehitatud. Varesemoor oli väga, väga pettunud. Milleks ta siis nii pika maa oli maha lennanud. “Aga kus kasvavad need palmid, mille otsas kakaduud elavad,” päris varesemoor veel igaks juhuks edasi, et äkki väike linnuke eksis oma eelmise jutuga.

“Kakaduud elavad meil ikka ainult loomaaias ja sinna ei tohi meie oma nina pista, muidu mine tea, pannakse veel meid ennast puuri,” hirmutas nii oma jutuga väikene kirju linnuke, kes isegi oma jutu peale tiibu väristama hakkas.

“Aga kas te ei leia, et meil on siin ikka väga ilus?” kiitis väike linnuke oma kodukanti.

“Ja kevadel, oi siis on veelgi kaunim kõik. Õitsevad punaseõielised küdooniad ja kaunid mandlipuud,” õhkas väike linnuke aina edasi.

“Aga meil on praegu kindlasti imeilus talv. Kõikjal on valge ja kaunis, nagu muinasjutus,” vastas igatsusega varesemoor.

“Kui põnev! Jutusta mulle, milline on teie talv?” oli väikene linnukene väga põnevil. Varesemoor tahtiski talle jutustama hakata, aga ei saanud, sest sõnad jäid nokka kinni ja pisarad valgusid silmadesse.

Korruga tundis ta suurt igatsust vanade tuttavate- ja meie kauni talve järele. Kui varesemoor veidi tukastas enne tagasi lendu, siis ei näinud ta unes ei punaseõielisi küdooniaid ega kauneid mandlipuid, vaid lumist harali okstega vana kuuske, kus asus tema koduke.

Aga enne, kui algab tagasilend, enne vaatab varesemoor mõne võõramaa kingituse kaasa, siis nagu ilusam minna. Nii ostis ta turult mitmesugust sorti huvitavaid ja kindlast maitsevaid seemneid ning muud sädelevat pudi-padi.